

Anke Wolff is geboren op 14 november 1924 in Amsterdam. Ze was de dochter van Jan Willem Wolff (22-11-1892) en Geertruida Sijbolts (11-8-1893). Ze ging met haar familie begin 1925 naar Medan, Sumatra. Haar vader was geneesheer.

In Medan was Anke lid van Groep 3 van het Meisjesgilde van de NIPV. Haar leidster was Hoppie Catherina de Kat-Siepma. Van Anke is een *Legitimatieboekje voor minderjarige meisjesgezellen* bewaard gebleven en een aantal getekende klassekaarten. Ze haalde haar insigne Tweede Klas in februari 1938, maar door de verhuizing is het niet van Eerste Klas gekomen. Ze zat op de Neutrale lagere school. Op de klassenfoto zit ze rechts vooraan.

Het gezin woonde in Medan tot 1938 en verhuisde voor een jaar naar Batavia waar Anke op de CAS (Carpentier Alting Stichting HBS) zat. Vervolgens ging het gezin naar Soerabaja. Anke zat op HBS-A van het Lyceum en zat in de redactie van de schoolkrant 'De Seinpaal'. Ze hebben zich ingezet voor acties om geld bijeen te brengen voor de Spitfires (die Nederland zouden moeten helpen bevrijden).

Na de Japanse inval werd hun huis gerekruteerd door een Japanse kolonel, binnen een uur moest het gezin eruit. Haar vader was bacterioloog en werd door de Japanners op straat opgepakt. Hij kwam eerst in kamp Kesilir terecht en later in kamp 4^e en 9^e bataljon in Tjimahi. Hij werkte als hoofd van de afdeling gezondheid en moest hier mensen gereed maken voor transport. Hij heeft veel geheim werk gedaan, omdat hij zogenaamd dingen buiten het kamp, in een laboratorium, moest onderzoeken. Hij ontving na de oorlog de Verzetsster voor Oost Azië. Ook Anke heeft geheime boodschappen moeten bezorgen maar ze weet niet meer voor wie.

Anke werd met haar moeder van 22 augustus 1943 tot 22 augustus 1945 geïnterneerd. Eerst in het Darnokamp bij Soerabaja. Het interneringskamp "Darmo-wijk" was een woonwijk in het uiterste zuiden van Soerabaja, tegen het Europese kerkhof Kembang Koning. Het kamp werd op 13 maart 1943 afgesloten van de buitenwereld. Ze werkte met haar moeder bij de zieken en gewonden en verhuisden dus naar volgende kampen altijd in het transport. Van Soerabaja in beestenwagens naar Semarang (4 dagen) en vandaar door naar Tangerang. Tangerang lag ongeveer 20 km ten westen van Batavia. Hier werd ze geïnterneerd in het Land-Opvoedings-Gesticht (LOG) voor jongens. Dit lag ongeveer 1 km ten noordoosten van het centrum van de stad. Hr. en mw. Van Mook, Wim Kan en Corrie Vonk, Szymon Godberg en zijn vrouw en Lili Kraus waren er eerst ook, maar gingen later ergens anders heen. Haar

moeder zat in de Nederlandse leiding van het kamp met mevrouw. Berg en mevrouw A.C. Vreede-van Stolk. Anke werkte in de ziekenboeg en werd daar met alle verschillende ziektes die voorkwamen besmet. Na Tangerang kwam kamp ADEK. Dit kamp lag vlakbij de spoorlijn van het Koningsplein naar Meester Cornelis, even ten noorden van de Werkplaatsen van de Spoorwegen. ADEK is de afkorting van Algemeen Delisch Emigratie-Kantoor, het kantoor voor de werving van koelies voor de tabaksplantages in Deli. Het kamp was ondergebracht in de gezinsbarakken, omheind door prikkeldraad en gedek. Ze gingen daar op 25 maart 1945 heen. In Tangerang is er op een gegeven moment gevraagd of je Joods was of verwant eraan. Anke's moeder (doopsgezind) dacht dat hetzelfde aan haar joodse man gevraagd zou zijn, dus hebben ze Ja gezegd. Hierdoor werden ze in ADEK in de Han bij de Irakkers geplaatst. In ADEK kwam de bevrijding via een door vliegtuigen uitgewooid pamflet. De gevangenen moesten in een kring staan om de vliegtuigen te duiden waar de kist gegooid moest worden. Daarbij kwam een bewoner om het leven.

Na de echte bevrijding vonden haar ouders elkaar weer in Bandung, waar haar vader nog tot juni 1946 voor de RAPWI werkte. Anke is op 15 december 1945 als medisch-administratief medewerksters op de Oranje naar Nederland gegaan. De Oranje kon nog niet door het Noordzeekanaal en daarom moest in Southampton op een kleiner schip overgestapt worden. Haar broer Robert Jan, die in 1939 naar Nederland was gegaan om te studeren, werd na zeven jaar weer met zijn zus herenigd. Hij verhuisde later naar de Verenigde Staten. Haar ouders keerden ook terug naar Nederland waar haar vader onder ander bij de Universiteit van Amsterdam en Wageningen ging werken.

Anke trouwde met Alfred Alexander. Ze kregen een zoon Roland. Anke is op 5 september 2014 overleden in Middelburg.

Meer informatie

[Huwelijk Jan Willem Wolff & Albert Wolff & Carolina van Raalte & Geertruida Sijbolts & Pieter Sijbolts & Elisabeth Jesse op 12 april 1920 te Amsterdam » Open Archieven](#)

[Anke Alexander - Wolff † 05-09-2014 overlijdensbericht en condoleances - Mensenling.nl](#)

[NRC Handelsblad » 27 okt 1984 - Art. 97 | Delpher](#)

[Het Parool » 23 maa 1954 - Art. 165 | Delpher](#)

[Collectiesite Museon - CollectionConnection](#)

[Collectiesite Museon - CollectionConnection](#)

[Soerabaja \(japanseburgerkampen.nl\)](#)

[LOG Tangerang-register april 1944 \(japanseburgerkampen.nl\)](#)

[ADEK \(japanseburgerkampen.nl\)](#)

[Moesson | 1 maart 1999 | pagina 41 - Moesson Digitaal Tijdschriftenarchief \(pictura-dp.nl\)](#)

[Wolff, dr. J.W. | Onderscheidingen | Defensie.nl](#)

**INSTALLATIE TOT PADVINDSTER.
ANGKATAN PENDJADJAH ISTRI.**

Heden (hari ini) 9 Februari 1924
heb ik op mijn woord beloofd ernstig te willen
strachten:

- (1) Mijn Plicht te doen tegenover God*, de Wetten en mijn Land.
- (2) Iedereen te helpen waar ik kan.
- (3) De Padvindsterwet te gehoorzamen.

saja soekah leudilahi lantak bevoetaha dengan soeng-
goeh-soenggoeh akan:

- (1) Memerapi kewadilhan saja terhadap kepada Toehan*, Oendang-oendang dan Tanah airkoek.
- (2) Menolong orang sedapatkoek.
- (3) Menooeroet Oendang-oendang Padvindster.

Handoeking Padvindster:
Tanda Tazooe Padvindlah sara: Anke Wolff

Deze belofte werd afgelegd in handen van mij,
houdster van een volmacht als Padvindsterleidster.
Perfidjanian ini dioeijpken dhadapan saja pemegang
soerat koega mendjadi Pemimpin Pendjadjah istri.

Afd: Hedran Troep: III

Handoeking Leidster:
Tanda Tazooe Pemimpin: J. de Koffijman

* Of anders uitspraak (Roep 1). Aan portraat van (Asterisk 1).
Dit boekje heeft administratieve waarde.

LEGITIMATIEBOEKJE

alereu gelijg voor het jaar van ongiltie en de doeruy
vrijgiltie jereu, woevener en bli. 15 die 19 te inge-
pakt en vooeromgiltie. woevener 24 bandate wo-
lokt haer hantoeuering loekt loekt.

ONGELDIG:

1. Indien niet alle 24 blaadjes compleet zijn.
2. Indien bli. 15 tot 20 niet volledig zijn ingevuld.

JAAR VAN UITGIFTE: 19
FAHOEN PEMBERIAN: 5053

De Commissaris van de Legitimatie en de Wetten

BOEKJE LEGITIMATIE

Hantohah boekjere begi tahoeu dhoerkan dan tahoeu-
kahoen ajereu boekjere. Ingeu oetomokoe dhoerkan begi-
natoelagel pada moka 15 kooage 19 die dhoer repel
doo belofte sara ingeuy pemegang dhoer jereu.

TIDA LAKOE:

1. Dika tidak terisi ke 24 muka.
2. Dika muka 15 hingga 20 tidak diisi dengan se-
telengkapia atau tidak lengkap.

J. de Koffijman

Uingewer aan: Anke Wolff
Dhoerkan kepake: 9. 15. 20
Handate:

Gebore in: Amsterdam te 19. 11. 1922 Vooer vooer vooer en bli. 12 en 13.
Dhoerkan di: Amsterdam te 19. 11. 1922 Kestooage lantak bli. moka 17 dan 15.

Uingewer dore ket Bantoe de Alering: Hedran van het Moneviele op 19. 11. 1922
Dhoerkan sara Bantoe Alering: Hedran van het Moneviele pada 19. 11. 1922

Dit boekje is en blijft eigendom van de bevoegde Commissaris van de Legitimatie en de Wetten.
Dhoerkan in teuy ingewer vooeromgiltie sara dhoerkan dore.

Handoeking Leidster:
Tanda Tazooe Pemimpin: J. de Koffijman
Gebore in: Amsterdam
Troep: Hedran III

De Commissaris van de Legitimatie en de Wetten

Dit boekje heeft administratieve waarde.

Dit verhaal is onderdeel van *Scouts in de oorlog*, een verzameling verhalen als eerbetoon aan al die (oud) scouts die zich ingezet hebben voor onze vrijheid en hulp aan de medemens of die slachtoffer werden van oorlogsgeweld, in Nederland en het verre oosten. Met de verhalen willen we inspiratie bieden aan de scouts van nu, in hun wekelijkse activiteiten en als voorbereiding op hun bijdrage aan lokale herdenkingen. Kijk op <http://vrijheid.scouting.nl> voor meer informatie en alle andere verhalen.